WEDERLEGGINGE
VANDE
XV. Redenen, die twee Heeren Professoren, inde Universiteyt tot Franequer, schijnen beweegt te hebben, tot het Advijs decisoir, en diffinitijf, by haer EE. ghegeven schriftelijck, in de saacke tusschen Claes Alefs ghewesene Collecteur van't Zout, requirant ter eenre; Ende de Heere Gerard Walrich, Ontvanger vande Consumtien deser Provintie, requireerde ter andere zijden. Beyde overgegeven aen d'Edele Moghende Heeren Gedeputeerde Staten van Frieslandt.

Gedruckt in't Jaer MDCLVIII.

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK

Aen d'Ed. Mog. Heeren Gedeputeerde Staten van Frieslandt.

EDELE MOGENDE HEEREN;

HEt heeft twee Heeren Professoren, in d'Universiteyt van Franequer, geliest, op den 15. Julii laastleden, in parthijen saacke, naar overweginge der Schrifturen, met de reden en motiven aldaar gedededuceert, sampt Ståten hìnc indè van parthijen ingebracht, te adviseeren:

Dat sy (onder correctie) verstaan souden: dat de Heere requireerde, als noch, van de requirant, als reste vande Pacht-penningen, van het Zout, over den Iare 1655. à primo May, tot den laasten April 1656. monteerende in't geheel ter somma van 33499. Caroli guldens, soude aenkomen, de somma van 3421. guld. 4. stuyv. Advijs decisoir en diffinitijff.

Het selve Advijs, mijn 's oordeels, steunende op Vijftien reedenen, doch met swack fondament, heeft my ondergesz. Advocât, in deesen, als Borge voor de requirant, ten hooghsten geinteresseert, goedt gedacht, in 's gelijx onder correctie, door contrarie redenen, naar mijn vermogen, (beholdens evenwel de Heeren Adviseurs haer behoorlijck respect) te wederleggen.

Ten eynde de Ed. Mog. Heeren Staten, als rechters over de provisie, van parthijen saacke, als mede allen den genen, die haer, door d'authoriteit en reputatie, van der Heeren Adviseurs professie en gheleertheyt, in deesen mochten laaten abuseeren, móge geblijcken: Wie van parthijen, in syn sustenüe, best gegrondet is. Examineerende dan het Advijs voorsz, seggen de Heeren Adviseurs, ten eersten:

Want of wel de requirant, door nude en losse quitantien, ten libelle, sub verbo, Avaritia: *overgelegt, poogt te beweeren, dat hy aen den Heere requireerde de voorsz. Pacht-penningen soude voldaan hebben:* 1. reden.

Soo is het echter sulx, dat de requirant, vande requireerde,

by syn antwoort, articulo 6. nochmaelen tot overleveringe, van den gantschen staat, soo ontvangh, als uytgaeve, van het Zout, aengesocht zijnde; op dat also per partes geblijcken mochte, op wat tijdt, en hoe veel hy ontvangen hadde; en voorts per partes, op wat tijden, hy requirant wederom de selvige penningen hadde bekeert; is nochtans de selve, eenige losse quitantien overleggende, in morâ accepti & expensi *gebleven, ende heeft alsoo in globo*, ut loquuntur, & folle, *syn reeckeninge gemaaackt*. contra legem cum servus. 82. ff. de condit. & demonstr.

Weder-legginge der 1. reden.

Indien quitantien, by een Ontvanger van't Lant geschreven, verteeckent, in judicio gerecognosceert, ende alsoo in processu overgeleght, sijn nude en losse quitantien, die geen kracht van bewijs, der ghedaene betaelingen en hebben: wenschte ick dat de Heeren Adviseurs geliefde, my aen te wijsen een middel, om naar gedaane betalinghe van wijdere aen-spraeck te sijn bevrijdet. Immers is in jure notoir, en sonder tegen-spreecken: *quod solutionis professio, à creditore facta, debitorem plenè liberet. l. 14. Cod. de solut. l. testium. 18. Cod. de testib. & ibi Dd. quo facit & l. 2. C. de apoch. publ. lib. 10. & ibi Gothofr*: Ende in dese Provincie is niemant, hoe voorsichtigh en wijs hy weesen mach, die van sijne betalinghe, meer als quitantie vordert, of vorderen kan, met reden. Ende wort op vertooninge van een quitantie, al de wereldt, voor den Hove, en andere rechtbancken, aengaende de betalinge, daer inne gedacht, geabsolveert. ten waar saacke, dat jemandt door bedrogh, of quaede practiquen, aen de quitantie was geraeckt: 't welck die geene, die dat secht staat te bewijsen. *factum enim alleganti ejusdem probatio incumbit. l. 2. & similib. ff. de probat.* Oversulx staat ten hooghsten te verwonderen, dat d'overgelechte, en gerecognosceerde quitantien, van de Heeren Adviseurs, voor nude en losse quitantien worden gereeckent, ende de selve geen effect toegeschreven; daar nochtans de Heere Walrich, de Heeren Adviseurs, tweemael om betalinge van een en 't selve tracte-

men-

ment aen-ſpreeckende, door haer gepaſſeerde quitantie, het hooft ſoude doen ſtóten: ſonder nader oploſſinghe ofte hy doenmaels ſoo veel geldt in caſſa hadde ofte niet.

Wijders wort by de Heeren Adviſeurs, *de reddendis expenſi & accepti rationibus, earundemque formâ & modo, gediſputeert*: even als oft de requirant ſulx was geordonneert en opgelecht: 't welcke nochtans noyt en is geſchiet. dies volgens kan hy requirant daer toe oock niet geholden weeſen, te meer; ſoo tuſſchen parthijen over des requirants ontvangh geen quæſtie is: zijnde hinc inde ten proceſſe vaſt geſtelt, dat de requirant moeſte ontvanghen van May 1655. tot May 1656. 33499 guldens: daar van hy dan wederom, door quitantien, de betalinge moet betoonen: gelijck hy doet. *quæſo?* Hoe kan dan de requirant geſecht worden, in globo & folle ſijn reeckeninge gemaackt te hebben.

Ende ofte wel de requirant, articulo 20. *&* 21. *replicæ, voorwendet: dat de Heere requireerde niet wes, aen de ontvang van de requirant, ge'egen ſoude weſen; en hoe veel op den* 28. *en* 29. *Januarii nu by hem ontvangen was: ſoo heeft nochtans de Heere requireerde, door reden boven verhaalt, ſyn intereſſe dies aengaende gedoceert.* 2. reden.

Aen het intereſt van de Heere requireerde, 't welk de Heeren Adviſeurs ſchrijven; door reden, boven (verſtaat in haer eerſte argument) verhaalt, te ſijn gedoceert, 't welck nochtans by my niet wort beſpeurt, is de requirant weynigh gelegen. als die vertrout, nae rechte, met vertooningen van quitantien, de geheele ſomma der beloofde Pacht-penningen tot 33499. guldens correct uytbrengende, te mogen volſtaan: daer doch tuſſchen parthijen in confeſſio is, *ut ante dictum*, dat de requirant, in't Jaer voor de gheheele pacht, moeſte ontvangen, en ontvangen heeft, gelijcken ſomma van 33499. guldens: met welcke ontvangh ſyn requirants uytgaeve nettement accordeert. Wederlegginge der 2. reden.

Jae by ſoo verre oock een reus ex causâ ad reddendas rationes geholden is, l. 1. *C. de edend. l. maritus.* 95. *§. ult. ff. ad* 3. reden.

 Leg.

Leg. Falcid ita ut fides veri eruatur. l.5. C. de edend. Quan-
tò magis actor. Waar in dan alsoo de requirant ghetergiver-
seert heeft, sequiorem omninò de se præbuit suspicionem.
Leges hoc argumento prolatæ, an, in hâc causâ, non sint arena
Weder- *sine calce, dispiciant Lectores, quibus sanum sinciput est.* My
legginge dunckt, onder correctie, dat die wetten geen dingh ter we-
der 3. re- relt minder bewijsen, dan dat een Collecteur, boven perti-
den. nente aenwijsinge: wat de Pacht heeft opgebracht; sampt qui-
tantien, dat de selve somma volkomen betaalt is; gelijck de
requirant sulx beyde, ten libelle doet: noch soude geholden
syn aen te wijsen: op wat dach en tijdt, hy per partes het gelt
vande particuliere Collecteurs hadde ontvangen. dien ick
betale, raackt niet, waar of van wien ick het gelt hebbe ont-
vangen, sulx, *ut ante dictum,* moeste bewesen syn. 't Welk so
niet geschiedt en is, blijft de requirant, tot soodanige oplos-
singe ongeholden. *& qui recusat, ad quod non tenetur, sequio-*
rem de se non præbet opinionem.
Edoch naarder tot de saacke tredende, komen voornament-
4. reden. *lijck in consideratie, de respective overgeleverde Staten; welc-*
ke den requirant t'eenemael in't ongelijck stellen. Want voor
eerst soo blijckt, dat de quitantie vanden 29. Ianuarii, sub B.
ten libelle, van de requirant overgelecht, is is een liquidatie
van voorgaende betalingen, in de welcke de betalinghe, des
daeghs te vooren, te weten den 28. Ianuarii 1656. ter somma
van 3421. guldens 4. stuyv. geschiedt, versmolten is.
't Welck af te nemen is, uyt de woorden, salvo calculo: *in*
voorsz quitantie sub B. vervat. als præsupponeerende gedach-
te woorden, eenige voorgaende posten, die in een getrocken syn,
en waer op de liquidatoire quitantie syn reflexie heeft. Calcu-
lus enim & computatio fit ex compluribus summis, unde clau-
sula, salvo calculo: monet redintegrandam esse computatio-
nem, si forte ex diversarum summarum computatione error
irrepserit, l. unica. C. de error. calculi. l. 1. §. 1. quæ sent. si-
ne app. rescind.

Dat

Dat in de quitantie van den 29. Januarii andere sommen en quitantien syn verreeckent, is by de requirant noyt ontkent. maar dat de quitantie van den 28. Januarii daer inne soude syn verreeckent, ontkent de requirant rond uyt: en sal by de requireerde noyt bewesen worden. Oock is 't een seer quade consequentie: Inde quitantie vanden 29. Januarii syn verscheyden quitantien geliquideert: ergo oock die van den 28. dito. Welcke consequentie veel minder door de woorden, *salvo calculo*: kan geadstrueert worden. *Ea enim non important, in calculo esse erratum.* Komende ook de requireerde toe, soodanigen erreur en misreeckeningh aen te wijsen: voor ende al eer de Heeren Adviseurs, suppleerende (*quamvis malè*) *de jure, quod erat facti*, soo diffinitijff een oirdeel konden vellen. Wederlegginge der 4. reden.

Waer tegens of wel de requirant articulo 6. & 7. replicæ tegenwerpt, dat sulx by de Heere requireerde self geschreven is, ende hy requirant, als synde onervaren in de latijnsche tale, door de woorden, salvo calculo: *achterhaalt soude wesen: soo laet echter de qualiteyt van de Heere reguarde, cujus fides, door soodanige importante charge, als syn E. bekleedt, soodanigh figmentum niet toe.* 5. reden.

Is des requireerdes qualiteyt so groot, en syn charge so important, behoorde oock syn eygen gepasseerde, verteeckende, en recognosceerde quitantie standt te hebben, en holden, tegens losse præsumtien. En kanmen, met reden, uyt dese grootachtinge, waer inne de Heeren Adviseurs de requireerde holden, afnemen, wat der selver Heeren oirdeel mach hebben getroubleert. *præsertim urgente Turni præsentiâ.* Synde de requirant, en ondergesz. Advocât van goeder handt bericht: dat de requireerde, een desavantegeus advijs der Heeren Professoren tegens hem vernemende; de selve Heeren tot Franequer begroet, en met schoon praten, dat hy requireerde seer wel kan, heeft geabuseert, ende alsoo, tot veranderinge van haer vorige sententie gepermoveert. Seecker in een saak van soodanige importantie, behoordemen geen schijn, voor Wederlegginge der 5. reden.

waer-

waerheydt, en woorden, voor bewijs aen te nemen.

6. reden. *Helpende de requirant al mede niet het uytvlucht, van geen latijn te konnen, aergesien hy, als een Collecteur generâl synde, buyten twijffel, soodanige clausulen verstaat, ofte ten minsten behoorde te verstaan; Paria sunt scire, & debere scire. l. quod te. ff. si certum petatur. l. qui cum alio. ff. de reg. Iuris. Gayl. 1. de pace publ. cap. 1. num. x1. Imperitia annumeratur culpæ. § Imperator. 7. Inst. ad leg. Aquil cum culpa sit immiscere se rei ad se non pertinenti. l. 36. & 132. ff. de reg. Jur. l. 6. §. 7 ff. de offic. præsid.*

Weder-legginge der 6. reden. Inde wederlegginge der vierde reden is aengewesen, dat niet volcht: mijn quitantie contineert de clausule, *salvo calculo*: Ergo is in de reeckeninge een erreur begaen. Laat de Heere requireerde de erreur aenwijsen, en men sal, de novo, tot openinge dier quitantie, met hem treden: al-hoe-wel ongeholden. Want 't gene de somma van 8146. guld. 3. stuiv. 8. pen. uytmaackt, soo aen quitantien, gelt, als anders, is onder de Heere requireerde: behoorde daarom de requirant bindlick met syne quitantie, ter voorsz somma, te konen volstaan. Voorts is een Collecteur niet geholden de latijnsche tale te verstaan: noch vermochte de Heere requireerde niet; latijnse clausulen in syn quitantie te schrijven, om een ander daarmede te achterhalen: die 't selve niet en verstaat, noch behoeft te verstaan. Anders konde jemant onder syn quitantie even licht schrijven, *nihil receptum*.

7. reden. *Het welcke noch klaarder af te nemen is, uyt de korte staat sub num. 1. by de Heere reguarde ten antwoorde overgelecht, dicteerende het sloth des selfs; dat de boven geschreven vijftien posten van betalinghe (nota zijnde de 15. op den 28. Ianuarii 1656. betaalt, ter somma van drie duysent, vier hondert, een-en-twintigh Carlogus guldens vier stuyv. alhier in quæstie:) maackende acht duysent, een hondert, ses-en-veertigh Carolus guldens 3. stuyv. 8. pen. aen hem ondergeschreven Ontvanger gedaan, heeft, naar gedane liquidatie met*

den

den Collecteur Claas Alefs, op den 29. *Januarii* 1656. *ende soo de naaste dach naar de jonghste betalinge, aen hem Claas Alefs een liquidatoire quitantie, ter voorsz somma,* salvo calculo, *gepasseert.*

Alhier is als de heldere middagh, te bespeuren, dat de Heeren Adviseurs de qualiteyt van de Heere requireerde te hoogh æstimeerende, haer door syn credijt en authoriteyt hebben laten transporteeren. Want haer EE. ten besten bekent synde, *quod scriptura privata nihil faciat pro scribente. l.* 5. 6. 8. *Cod. de probat.* hoe kan dan anders, als om voorsz redenen, van haer een advijs komen, waer door een annotatie, van de Heere requireerde, volkomen geloof wordt toe-geschreven, tot syn eygen voordeel, en tegen syn eygen gerecognosceerde quitantie. Wy waaren, alle die met een Ontvanger moesten te doen hebben, ongeluckigh, indien den selven vry stonde, in syn boeck, jaer en dagh nae het passeeren eener quitantie, gelijck alhier geschiedt is, iets tot naedeel van een ander te schrijven; dat geloof konde meriteren. Al de werelt weet beter, ick laat staan de Heeren Adviseurs, wiens geleertheydt en reputatie ick altoos beneffens veele anderen, hooghlijck gevenereert hebbe, ende, desen niet tegenstaande, naderhants noyt sal laten te doen. Weder-legginge der 7. reden.

't Welck al mede onwedersprecckelijck, uyt de specie van quitantien sub num. 2. *aldaar overgeleght, te sien is. Alwaar de laaste somma tot drie duysent, vier hondert, een-en-twintigh Carolus guldens* 4. *stuyv.* sub num. 15. *ghestelt, mede geliquideert en inghetrocken wordt, in de acht duysent een hondert, ses-en-veertigh Carl. guld.* 3. *stuyv.* 8. *pen.* 8. reden.

Quo quid clarius? *hier staat immers vast, dat de somma van drie duysent, vier hondert, een-en-twintigh Carl. guld.* 4. *st. op den* 28. *Januarii betaalt, inde somma van* 8146. *guldens* 3. *stuyv.* 8. *pen. begrepen is.*

In desen heeft de requireerde (beholdens in andere saacken syn respect:) de Heeren Adviseurs schandelijck bedrogen: ende soude haer Ed. Mog. de Heeren Gedeputeerde Weder-legginge der 9. reden.

Staten by gevolgh het ſelve doen. Aengeſien hy ſeer ſini-ſterlijck de ſpecie *ſub num.* 2. overlecht, op de naam van Claas Alefs: daar hy, met eygen handt, de 15. *poſt* met *num.* 15. het product van dien; ſampt de woorden, Geliquideert den 29. Januarii 1656. en het product van 8146-3-8. daar wonaderhants onder heeft geſchreven. ſullende bevonden worden, by exhibitie van de principale ſpecie; dat het ſelve niet Claas Alefs, maar des Heeren requireerden handt is, gelijck ſyn E. ſulx rondelijck in judicio, ter præſentie van de Heere Baard als Commiſſaris, Dr. Feenſtra, de requirant en my heeft verklaart ende bekent. Wat ſiniſtre practiquen ſyn dan, ſodanigen gecorrumpeert chartebel, (*ne quid gravius efferam:*) te laten copieren, en in't laaſte ſchriftuyr, daar van hy requireerde den requirant en ſyn Advocât viſie heeft geweygert, onder de naam van de requirant over te legghen. Wat de Heere requireerde daar door voor gehadt heeft; laat ick aen een geſont oirdeel, ende aen U. Ed. Mog. gerecommandeert, 't ſelve chartebel van de proceduren te amoveeren, en een ander tot een exempel, ſodanigh duym-draeijen hier nae voor te komen en corrigeren.

9. reden. *Sal dan de quitantie van 3421. guldens 4. ſtuyv. op den 28. Ianuarii betaalt, in kracht blijven, ſonder dat deſelve inde 8146. Carl. guld. 3. ſtuyv. 8. pen. ingetrocken worde, moet nootſaackelijck volgen, dat op een, den ſelven dagh, te weten op den 28. Ianuarii 1656. twee betalingen gedaan, en diesvolgens quitantien gepaßeert zijn: te weten, de geliquideerde op den 29. Ianuarii, neffens noch een ander, en dat beyde ter ſomma van 3421. guld. 4. ſtuyv.*

't Welck alſdan de requirant te bewijſen ſoude ſtaan: cum enim ſolutio eſt facti, l. 16. Cod. de probat. probanda erit ab eo, qui ſe in ea fundat. l. 25. C. de ſolut. ex vulgata regula l. ei incumbit. 2. cum ſimilibus. ff. de probat.

Wederlegginge der 9. reden. Dat by de requirant op den 28. Januarii 1656. twee ghelijcke ſommen van 3421. guld. 4. ſtuyv. ſouden ſyn betaalt, en twee gelijcke quitantien gepaſſeert, wordt by de requirant ten

ten processe, noch nergens gesustineert. heeft oock oversulx 't selve niet te bewijsen. Doch de Heeren Professores, geabuseert uyt de staat van de Heere requireerde, met *num.* 1. sampt verbasterde specie met *num.* 2. præsupponeeren een verreeckinge van een quitantie op den 28. gepasseert, die de requirant in't minste niet præsupponeert. maar secht dat hy op den 28. Januarii een quitantie heeft bekomen, tot 3421. guldens 4. stuyv. en op den 29. Januarii een quitantie van 8146. guldens 3. stuyv. 8. pen. waer voor de Heere Walrich het syne op dien dagh heeft genoten, soo aen quitantien, gelt als andersints. blijckende by beyde voorsz quitantien, onder de requirant berustende, en by de selve ten libelle overgelecht.

Dat nu de requirant, articulo 5. replicæ, seyt; dat de Heere requireerde, in cas van liquidatie, de quitantie van 3421. guld. 4. stuyv. wel soude nae sich genomen hebben. 10. redē.

Daar op is van de Heere requireerde wel geantwoordt: dat hy doceren kan: dat de quitantie van den 28. Ianuarii 1656. inde liquidatoire quitantie van den 29. begrepen is; adeoque quod omnis vis prioris apochæ, 28. Ianuarii, translata sit in posteriorem. Cum nihil prohibeat, priorem scripturam posteriore corrigi, commutari, rescindi. l. nihil prohibet. 17. ff. de adim. vel transferend. leg. l. ult. §. 2. ff. de cond. indeb.

Heeft de requireerde 14. quitantien, die van gheringer sommen, en lang verleden daten waren, weten in te trecken: waarom oock niet de 15. die 's daaghs te vooren geschreven, so veel importeerde als d'andere 12. niet naar hem genomen? de requirant kan, noch wil niet beletten, dat hy Heere requireerde sijn beste doe, om te doceeren, dat de quitantie van den 28. Ianuarii, in die van den 29. dito sy verreeckent en geliquideert. Maar, so lange sulx niet geschiet is, hoe konen dan de Heeren Professores een diffinitijff advijs in causa geven, en yemandt condemneeren, die sijn betalinge door quitantie bewijst, voor ende al eer parthije gedoceert heeft het factum, 't welck hem te probeeren incumbeerde. Wederlegginge der 10. reden.

11. redē. *Soo dat de vijftiende quitantie, meer-malen gemeldt tot 3421. guldens 4. stuyv. by hem, het sy door vergetelheyt van de Heere requireerde, of loosheyt van de requirant, verbleven zijnde, nochtans in de liquidatoire, tot 8146-3-8. gedoodt en vernietight is.*

Weder-legginge der 11. reden. *Hìc certe memoriam Dominorum Profeßorum desidero.* Hier vooren, in de 10. reden van haer Advijs, schrijven de Heeren, *quod ea, quæ facti sunt, probanda sint ab eo, qui in facto se fundat.* allegeerende tot dien eynde verscheyden leges; gelijck daar van meenighte in jure is, en niet seeckerder als dat selve. Nu komen de Heeren Adviseurs, dies niet meer indachtigh, en præsumeeren niet alleen een factum van de requirant, maar een *factum odiosum, turpe*, en, ten kortsten gesecht, een schelm-stuck. *quorum suspicio non tantum in virum bonum non cadit: sed contrà. unusquisque enim præsumitur bonus, donec contrarium probetur.* Oock soude de Heere requireerde, die, by het passeeren der quitantie van den 29. Januarii, des requirants listigheden en captiositeyten al in den sinne hebben gelegen, wanneer hy de clausule, *salvo calculo:* insereerde in de quitantie, gelijck hy articulo 26. des duplijx rondt uyt schrijft, doenmaals veel lichter, de quitantie van den 28. Januarii gesocht, en naar sich getrocken hebben, ende niet vergheten te vorderen, ghelijck de Heeren Adviseurs soecken te beweeren.

12. redē. *Waar te neffens de Heere requireerde supplerende het gene, waer toe de requirant geholden was, te weten: ad rationes accepti & expensi reddendas, als voorsz. by syn duplijcque onder het product;* Staat: *aenwijst, dat den gantschen ontvangh van het Zout, van den 13. Augusti 1655. tot den 29. Januarii 1656. incluys, alleenigh monteert ter somma van 10074. guldens 5. stuyv. 8. pen.*

Weder-legginge der 12. reden. Het product, onder het woordt, *Staat.* sal noit mede brengen de calculatie in voorige reden by de Heeren Adviseurs niet soo seer gemaackt, als uyt den 59. duplijx articule des requireerdes geschreven; en wort notorie gestraft voor eerst,

door

door de betalinge van Pijter Wijbrandts aen de requirant gedaan. op de naam van Worcum, alleen importeerende 1943. guldens. Ende alſoo 't ſelve product niet, als in des requireerdes laaſte ſchriftuyr, is geproduceert, en dan noch een copia copiæ, ſonder dat de requirant over d'authenticatie dies oyt is geroepen, veel minder daar op heeft konen ſeggen, regelrecht ſtrijdende tegen 's Landts Ordonnantie. *lib.* 3. *tit.* 19. §. 5. Kan het ſelve alhier in geen conſideratie komen, om daar uyt *ad diffinitivam* eets te concludeeren: maar alleen, om *post interlocutoriam*, *in poſitionibus* gebruyckt te worden, gelijck den genen, die eenighſins de practique verſtaan, met my ſullen moeten oirdeelen.

Soo nu de requirant door ſyn 14. *quitantien betaalt hadde, de ſomma van* 4724-19-8, *en dan volgens de loſſe quitantie* 3421-4-0. *Ende noch den* 19. *Ianuarii* 8146-3-8. 14. redẽ.

Soude de requirant, meer als ſyn Gecollecteerde penningen, aen 't Comptoir van de requireerde, betaalt hebben, de ſomma van 6218. *guldens.*

Alles ten duplijcque van de Heere requireerde, articulis 59, 60, 61, 62. *klaarlijck uyt d'overgelechte ſtaat, met confrontatie der geprætendeerde betalinge aengeweſen.*

Hier ſtonde te wenſchen, dat de Heeren Adviſeurs, een weynigh minder nae de woorden van de requireerde geluyſtert, ende een weynigh nauwer het libell en replijcque, vande requirant, gepondereert en nageleſen hadden. Maar de Heeren hebben liever gehat, gelijck hy in't ſlot van haer reden bekennen, de geimagineerde calculatie van de requireerde, *articulis allegatis de verbo ad verbum* uyt te ſchrijven: dan ſodanig een reeckeningh uit des requirants ſuſtenüe te betoonen. *Quæſo?* waer brengt de requirant onder ſyn betalinge, die in 18. quitantien beſtaat, oyt een poſt van 4724-19-8? voorwaer nergens. maar ſeght ter contrarie rondelijck, dat de 14. quitantien, uyt-maackende 4724-19-8. onder de quitantie van 8146-3-8. is begrepen en geliquideert. Nu is inde wederlegginge van de 13. reden, beweſen, dat de Ont- Wederlegginge der 14. reden.

 vangh.

vangh van't Gecollecteerde tot den 29. Januarii incluys, ten minsten moet worden vergroot tot 12017. guld. 5. stuy. 8. pen. en daer-en-tegen d'uytgave van de requirant, gelijck hy, in dese 14. reden, gedroomt of gesingeert is, vermindert met 4724-19-8. en alsoo maar blijven tot den 29. voorsz. incluys, 11572-7-8. die afgetrocken van den Ontvangh tot 12017. guld. 5. stuyv. 8. pen. blijckt helder als de Son, dat des requirants Ontvangh, op voorsz. tijdt, grooter is geweest dan de uyt-gave, 444. guld. 18. stuyv. 't welck *post interlocutoriam*, alsو te syn, nader geblijcken sal.

15. redẽ. *Welcke over-betalinge immers van de requirant niet ghe-schieden soude, voor ende al eer, de selve penningen by hem souden gecollecteert wesen. De suo enim non faceret solutionem illam. cum nemo præsumatur suum jactare l. 25. ff. de probat. multo minus publicanus, vel collector, qui plus æquo facilius exigit, quam solvit. Zoes. ad tit. ff. de Public. num. 1. & 2.*

Weder-legginge der 15. reden.

Dese reden steunende op de quade calculatie, in de 14. reden gemaackt, en in des selfs wederlegginge gestraft, behoeft dan geen refutatie, en vervalt, door 't gene tegen de 14. is gesecht. Alleen dient tegen de *axiomata juris*, *in fine* deser 15. reden by gebracht: te weten; *quod nemo præsumatur suum jactare &c*: dat 't selve *axioma*, met grooter reden, tegen de requireerde konde en moeste geretorqueert worden. die immers in syn reeckeningen, aen 't Landt ghedaan, de post van 3421-4-0. hem van de requirant, soo hy prætendeert, te weynigh betaalt, niet heeft voor rest gebracht; 't welck hy, sonder twijffel, soude ghedaan hebben, in dien hem de selve hadde gecompeteert.

Uyt welcke reden klaerlijck af te nemen is, hoe veel voorsichtiger, de Advocaten voor den Hove, haer Advijs, hier annex, hebben ingestelt, wijsende de proceduren op bewijs; dan de Heeren Professoren, die, vast stellende 't geen tusschen parthijen controvers is, een diffinitijff Advijs heeft gelieft te gheven, in een saecke die vol feyten is, en alwaer parthijen allesints in *terminis negantibus* verseren. Ver-

Versoeckt daeromme de requirant, gantsch dienstelijck, dat haer Ed. Mog. de redenen, van het Advijs, der Heeren Professoren, pondereerende, tegen de wederlegginge der selve; met een onpartijdigh oirdeel, als rechters, die, in't administreeren van Justitie, instrumenten Godts, en Goden op aerden syn, de rechtvaerdigheydt van parthijen stucken willen insien: ende sodanigh een oirdeel uytspreecken, als nae teneur van recht bevonden mach worden te behoren. Onder dese vaste hope en vertrouwen wensch ick, dat haer Ed. Mog. als een salve op haer hooft nederdale, de zeegen des Koninghlijcken Propheets David, in den 82. Psalm. en langh van haer Ed. Mog. blijve het dreygement, tegens de onrechtvaerdige rechters, in't eynde der voorsz Psalm uytgeroepen.

G. HAGIUS.

GEsien by ons ondergeschreven Advocaten 's Hoffs van Vrieslandt de proceduren, voor d'Ed. Mog. Heere, Dirck van Baerdt, mede Gedeputeerde Staet van Vrieslandt, als Commissaris, gemoveert tusschen Claes Alefs, Koster, gewesene Collecteur Generael van't Zout van den 1. May 1655. tot den laesten April 1656. impetrant ter eenre, op ende tegens de Heere Ontfanger *Gerard Walrich*, requireerde.

Bevinden, nae rijpe examinatie der motiven, by parthijen *hinc indè* ingebracht en gededuceert, sampt munimenten ten processe geproduceert, (*salvâ tamen sanioris judicii reverentiâ*) dat het voorsz. Proces in *factis* is bestaende; ende daeromme met geen schijn van redenen, diffinitivè en eyndelijck kan afgedaen worden.

Vertrouwende, dat bovenstaende advijs onwederspreeckelijck wort g'adstrueert, deur na-volgende redenen.

d'Impetrant is geweest Collecteur Generâl van't Zout, waer van de Pacht, tusschen den 1. May 1655. tot den 30. April 1656. incluys, heeft gegolden, de Somma van drie-en-dertigh duysent, vier hondert, negen en t'negentig guld. gelijk by parthijen buiten dispuit is gestelt.

Tot aenwijsinge van de betalinge, der voorsz. Somma, exhibeert d' Impetrant ten libelle onder 't woordt *Avaritia* achtien Quitantien, by de Heere requireerde geschreven, en van hem self, en syn eygen Clercq respective vertekent, ter selver somma van 33499. Carl. guld. effen monteerende.

Uyt

Uyt welcke 18. Quitantien, ofte schoon d'Impetrant scheen, de volle Somma van de Pacht aen de Heere requireerde betaelt te hebben.

Waer van noyt klaerder geblijk, dan deur genoeghsame Quitantien, kan geschieden: *per l. 14. Cod. de solut. accedit l. 2. Cod. de apochis publ. & ibi Gothofr.*

Soo wort echter by de Heere requireerde, in syn antwoort artick. 8, 9, 10. &c. d'eerste der overgeleghte Quitantien, van den 28. Januarii 1656. in controversie getrocken.

Met voorgeven: dat deselve in de naest-volgende Quitantie, van den 29. dito, soude syn beklemt ende verreeckent.

Het welcke by d'Impetrant wordende ontkent, oock 't contrarie van dien deur verthooninge van beide Quitantien, te weten: van den 28. en 29. Januarii, beyde onder hem berustende, daer nochtans al d'andere Quitantië, voor den 28. dito gepasseert, by de Heere requireerde syn ingetrocken, gelijck de Heere requireerde niet ontkent, eeniger-maten geverificeert.

Moet het *factum*, te weten: dat d'eerste Quitantie in de 2. is beklemt, ende also d'eerste by d'Impetrant, ter quader trouwen, achtergeholden, bewesen worden;

Prout enim solutio, quia facti est, probari debet, nec præsumitur. leg. ult. C. de solut. l. 1. Cod. de probat. l 2. l. 22. ff. de probat:

Soo incumbeert alhier oock de Heere requireerde klaer bewijs, van't *factum* voorsz., tegens syn eygen handt en Quitantie.

Daer het selve allesints by de Impetrant ontkent wort, ende onwaerschijnelijck is.

Wijders worden, by de Heere requireerde, ten antwoorde overgelecht twee *Staaten*, met Num. 1. & 2.

d'Eene synde *propria scriptura, quæ pro scribente nihil operatur*;

d'Ander een ongeauthenticeerde Copie, waer op oversulx sonder naeder verificatie, geen diffinitive sententie kan worden gevelt.

Gelijck den geenen ten besten is bekent, die, deur de dagelijcxe practique voor den Hove, en andere Recht-bancken, sulx wedervaert.

Boven alle het welcke de Heere requireerde ten duplique overlecht een *copiam copiæ*, onder het woordt *Staat*.

Maeckende daer uyt een prolixe calculatie, ende onder anderen een besluyt, dat d'Impetrant op den 29. Januarii, soo veel geldt niet soude hebben ontfangen, om aen de Heere requireerde 3421-4. stuyv. in een, en 8146-3-8 pen. in een twede parthije betaelt te hebben.

Op welcke redenen en consequentie d'Impetrant, deur appoinctement van d'Ed: Mog: Heeren Gedeputeerde Staten, latende alleen toe, tot duplijcque 't Procces te vol schrijven, niet en is verstaen, noch heeft konen seggen

Sulx hem het selve *post interlocutoriam* moet en behoort vry te staen. *Volgens Ordonnantie, op't stuck van procedeeren g'emaneert lib. 3 statut. Fris. tit. 19. §. 5.*

Oock met dien bescheyde dat d'Impetrant, sal vermogen ende moeten verhoort werden, tegens de stucken in't laeste schriftuyr geexhibeert, sonder dat een Gedeputeerde daer tegens, daer nae yets meer sal hebben te seggen. Aldus g'adviseert by ons ondergeschreven Advocaten, nae verthoninghe van Copije van den principale Procesße, Actum Leeuwaerden den 11. Novembris 1658.

S. JUSUM. ANTHONIUS KANN.

A. VERMEES. E. vander BLESSE.